

Navdarên Cîhanê

LUDWIG VAN BEETHOVEN

1770 - 1827

Beethoven yek ji navdarên û mezintirîn danerên muzîk û awazane di dîroka mirovatiyê de.

Navê wî (Ludwig Van Beethoven) e. Li sala (1770) ê li bajêrê Bonn li Elmaniya di xaniyekê bê serûber ve-ku evro bûye muzexane-û di nav xêzaneka hejar lê muzîkdost de, ji dayik bûye. Li ser destê babê xwe dest bi muzîkê kir e û fêrîjenîna arp, keman û piyanoyê bû.

Li sala 1787 ê seredana viyana kir ku hîngê paytexta muzîkê bû li cîhanê û li wê derê Mozart nas kir ku bi mezintirîn muzîkvanên wî serdemî dihate hejmartin.

Dema Mozart îguh li muzîka Beethoven îbûy gote kesên li dewruberên xwe: "Hayê we ji wî hebe, rojek dê hêt hemû dînya dê behsa wî bike".

Beethoven bû şagirtê Mozartî û di vê şagirtiyê de behreya xwe gelek bi pêşve bir.

Piştî çend saleka ji Viyana dûr bûyî li sala (1792) ê dîsa vegeyayê û jiyana xwe ya mayî hemû li wê derê derbaz kir. Heyamekî bû qutabî li ber destê muzîkvanê navdar Josef Haydnî û hîngê stêra wî wek awazdaner û piyanojen geş bû.

Her çend e beethoven muzîkvanekê efsaneyî bû lê jiyaneke gelek sext û dijwar derbas kir.

Beethoven mirovekê nîgeran û hestnazik bû. Zû, zû digel hevalên xwe bi şerr diçû û zû, zû xaniyê xwe diguhurrî û gelek cara jî jê nehafî ye kirêya xaniyê xwe bide. Mixabin delîva Beethovenî di viyana jî de baştir nebûye ji delîva wî di jiyane de û heta mirî jî neyna.

Li temenê sihsaliyê guhên wî gelek giran bûn û paşî bi yekcarî kerr bû. Hîngê bi şeweyekê yekcarî xwe ji xelkî veder kir û hemû demê xwe da muzîkê û di ser kerriya xwe re şiya baştirîn şakarên xwe biafirîne.

Beethoven li sala 1827ê çû ber dilovaniya xwedê. Lê muzîka wî heta hetayê dê zindî bimîne.

Ji şakarên wî yên navdar:

Senfoniya gemasiyê (ardîka), senfoniya pêncê (qeder), senfoniya gundî (Pastoral), senfoniya heftê, senfoniya dengî (koral), konsêrta sîzarî ya piyanoyê, konsêrta kemanê, sonata tavaheyvê û batîfîlik, nivêj û upira vîdyo.

